

JOHN GRISHAM

ADVOCaat
VAN DE DUIVEL

AL MEER DAN 20 JAAR DE SUCCESVOLSTE
THRILLERSCHRIJVER TER WERELD

Over het boek

Zonder het te weten wordt Mitchell McDeere, briljant rechtenstudent van arme komaf, al geruime tijd in de gaten gehouden.

Zodra hij afstudeert, biedt het prestigieuze advocatenkantoor Bendini, Lambert & Locke hem niet alleen een zeer aantrekkelijke baan aan, maar overlaadt het de pasgetrouwde Mitchell ook nog eens met extraatjes zoals een vorstelijk salaris, een prachtig huis met een zeer lage hypotheek en talrijke bonussen. Niets laat het kantoor onbeproefd om het Mitchell naar de zin te maken. Er moet natuurlijk wel wat tegenover staan: absolute loyaliteit, een negentigurige werkweek en haast onhaalbare resultaten.

Na verloop van tijd begint de dodelijke vermoeide Mitchell zich ongemakkelijk te voelen in het strakke keurslijf van zijn werkgever. Wat gaat er schuil achter de respectabele façade van het kantoor en wat speelt zich af op de ontoegankelijke bovenste verdieping?

Over de auteur

John Grisham werd op 8 februari 1955 geboren in Jonesboro, Arkansas, als tweede kind in een gezin van vijf kinderen. Zijn vader werkte in de bouw en zijn moeder was huisvrouw. Na zijn studie rechten aan de University of Mississippi werkte Grisham bijna tien jaar lang als jurist, waarbij hij zich specialiseerde in strafrechtelijke zaken en letselschadeclaims. In 1983 werd hij gekozen tot lid van het Huis van Afgevaardigden van de staat Mississippi, een functie die hij tot 1990 bekleedde. Als thrillerschrijver debuteerde hij in 1988 met *De jury*, maar het was zijn tweede boek, *Advocaat van de duivel*, waarmee hij definitief zijn naam vestigde als de koning van de legal thriller.

Van dezelfde auteur

De jury
Advocaat van de duivel
Achter gesloten deuren
De cliënt
Het vonnis
De rainmaker
In het geding
De partner
De straatvechter
Het testament
De broederschap
De erfpachters
Winterzon
Het dossier
De claim
Verloren seizoen
Het laatste jurylid
De deal
De gevangene
De verbanning
De aanklacht
De getuige
De wettelozen
De belofte
De bekentenis
Het proces
Vergiffenis
De afperser
Het protest
De erfgenaam
Dilemma

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken,
volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina:
[Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

John Grisham

Advocaat van de duivel

A.W. Bruna Uitgevers

Oorspronkelijke titel

The Firm

© 1991 by John Grisham

Vertaling

Mariëlla Snel

Omslagbeeld

© Getty Images/Duncan McKenzie

Omslagontwerp

Studio Jan de Boer

© 2015 A.W. Bruna Uitgevers, Amsterdam

ISBN 978 90 449 7411 9

NUR 332

Behoudens of krachtens de in de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Voor Renée

1

De oudste vennoot bestudeerde het curriculum vitae voor de honderdste keer en kon nog altijd niets vinden dat hem tegenstond in Mitchell Y. McDeere, in elk geval niet op papier. Hij had hersens, ambitie en zag er goed uit. Hij dorstte naar geld; dat kon gezien zijn achtergrond ook niet anders. Hij was getrouwd, en dat was een vereiste. Het kantoor had nooit ongehuwde juristen in dienst genomen, alsof het echtscheiding, rokkenjagerij en drinken fel afkeurde. Een controle op het gebruik van drugs was contractueel verplicht. Hij was in één keer voor zijn examen bedrijfseconomie en recht geslaagd en wilde zich toeleggen op het belastingrecht, wat natuurlijk een vereiste was voor een kantoor dat zich in belastingzaken had gespecialiseerd. Hij was blank en het kantoor had nog nooit een zwarte in dienst genomen, wat lukte omdat het een soort club was en men nooit personeelsadvertenties plaatste. Andere kantoren deden dat wel, en namen zwarten in dienst. Dit kantoor bleef zo blank als een lelie. Verder was het in Memphis gevestigd en gaven de beste zwarten de voorkeur aan New York, Washington of Chicago. McDeere was een man en er werkten geen vrouwelijke juristen op het kantoor. Die fout was midden in de jaren zeventig één keer gemaakt, toen ze de best afgestudeerde van Harvard in dienst hadden genomen, die een vrouw bleek te zijn en een duivelskunstenares in belastingzaken. Ze was vier turbulente jaren in dienst gebleven en toen omgekomen bij een auto-ongeluk.

Op papier zag hij er goed uit. Hij was hun eerste keus. In feite waren er dit jaar geen andere kandidaten. De lijst was heel kort. Het werd McDeere, of anders niemand.

De beherend vennoot bestudeerde het dossier met het etiket 'Mitchell Y. McDeere – Harvard'. Het was drie centimeter dik en er zaten een paar foto's bij. Het was samen-

gesteld door een paar ex-CIA-agenten die in Bethesda een eigen bureau waren begonnen. Ze waren cliënten van het kantoor en brachten voor onderzoek geen honorarium in rekening. Het was makkelijk, zeiden ze, om de gangen van nietsvermoedende rechtenstudenten na te gaan. Ze waren bijvoorbeeld te weten gekomen dat hij graag uit het noordoosten weg wilde, dat hij al drie aanbiedingen voor een baan had gekregen – twee in New York en een in Chicago – met als hoogste salaris 76.000 en als laagste 68.000 dollar. Men wilde hem graag hebben. In zijn tweede jaar was hem de kans geboden fraude te plegen bij een examen. Die had hij afgeslagen en toch het hoogste cijfer behaald. Twee maanden geleden was hem tijdens een studentenfeest cocaïne aangeboden. Die had hij geweigerd en hij was weggegaan toen iedereen begon te snuiven. Hij dronk af en toe een biertje, maar drank was duur en hij had geen geld. Hij had een studieschuld van bijna 22.000 dollar. Hij dorstte naar geld.

Royce McKnight bladerde het dossier door en glimlachte. McDeere was hun man.

Lamar Quin was tweeëndertig en nog geen vennoot. Hij was in dienst genomen om zich jong te gedragen en een jeugdig imago te geven aan Bendini, Lambert & Locke – in feite een jong kantoor, omdat de meeste vennoten als ze achter in de veertig of voor in de vijftig waren, al schatrijk konden gaan rentenieren. Hij zou ook vennoot worden. Met de garantie van een inkomen van zes cijfers voor de rest van zijn leven kon Lamar genieten van de dure maatpakken die zo comfortabel om zijn lange, atletische gestalte vielen. Hij liep nonchalant door de suite en schonk nog een kop cafeïnevrije koffie in. Hij keek op zijn horloge en wierp een blik op de twee vennoten die aan de kleine vergadertafel bij het raam zaten.

Klokslag half drie werd er geklopt. Lamar keek naar de vennoten, die het curriculum vitae en het dossier in een aktetas schoven. Lamar deed open.

‘Mitchell McDeere?’ vroeg hij met een brede grijns.

‘Ja.’ Ze schudden elkaar heel krachtig de hand.

‘Prettig kennis te maken, Mitchell. Ik ben Lamar Quin.’

‘Dat is wederzijds en noem me alsjeblieft Mitch.’ Hij liep naar binnen en keek snel in het ruime vertrek om zich heen.

‘Prima, Mitch.’ Lamar pakte hem bij zijn schouder en nam hem mee de suite door, waarna de vennoten zich voorstelden. Ze waren uitzonderlijk hartelijk en maakten grapjes. McDeere knoopte zijn colbertje los en sloeg zijn benen over elkaar. Hij was nu een ervaren veteraan in het zoeken naar een baan en hij wist dat ze hem hebben wilden. Hij ontspande zich. Nu hij drie aanbiedingen op zak had van de meest prestigieuze kantoren van het land, had hij dit gesprek en dit kantoor niet nodig. Hij kon het zich nu veroorloven wat te veel zelfvertrouwen te hebben. Hij was hier uit nieuwsgierigheid, en omdat hij naar warmer weer verlangde.

Oliver Lambert, de oudste vennoot, boog zich naar voren en begon aan een inleiding. Hij was gladjes en innemend met zijn zachte, bijna professionele bariton. Als eenenzestigjarige was hij de nestor van het kantoor en de raadgever naar wie de jongeren met hun problemen toe kwamen. Lambert had ook de leiding bij het rekruteren van nieuw personeel en hij had opdracht Mitchell Y. McDeere te laten aanmonsteren.

‘Bent u al die sollicitatiegesprekken niet beu?’ vroeg Oliver Lambert.

‘Niet echt. Het hoort erbij.’

Ja, ja, daar waren ze het allemaal mee eens. Het leek pas gisteren dat ze zelf sollicitatiegesprekken hadden gevoerd, hun curriculum vitae hadden overhandigd en doodsbang waren geweest dat ze geen baan zouden krijgen, waardoor drie jaren zwoegen en zweten voor niets zouden zijn geweest. Ja, ze wisten wat hij nu meemaakte.

‘Mag ik een vraag stellen?’ zei Mitch.

‘Zeker.’

‘Zegt u het maar.’

‘Waarom wordt dit gesprek in deze hotelkamer gevoerd?’

De andere kantoren doen dat op de campus, via het plaatsingskantoor.'

'Goede vraag.' Ze knikten allemaal, keken elkaar aan en waren het met elkaar eens.

'Misschien kan ik antwoord geven, Mitch,' zei Royce McKnight, de beherend vennoot. 'Je moet weten dat ons kantoor anders is en dat we daar trots op zijn. We hebben eenenveertig juristen in dienst, dus zijn we klein vergeleken met de andere kantoren. We nemen niet veel mensen aan; ongeveer om het jaar één. We bieden het hoogste salaris en de beste emolumenten in het hele land en daar is geen woord van overdreven. Dus gaan we heel selectief te werk. We hebben jou uitgekozen. De brief die je de vorige maand hebt ontvangen, is pas verstuurd nadat we tweeduizend derdejaars van de beste universiteiten onder de loep hadden genomen. Er is slechts één brief verzonden. We zetten geen advertenties voor opengevallen plaatsen en verzoecken geen mensen te solliciteren. We houden ons gedekt en doen de dingen anders.'

'Dank u. Over welk kantoor hebben we het hier?'

'We hebben ons in belastingzaken gespecialiseerd. Wat effecten, onroerend goed en bankzaken, maar voornamelijk belastingzaken. Daarom wilden we je ontmoeten, Mitch. Op dat terrein heb je een ongelooflijk sterke achtergrond.'

'Waarom ben je naar Western Kentucky gegaan?' vroeg Oliver Lambert.

'Dat is eenvoudig. Ze boden me een volledige beurs aan als ik bereid was in het football-team te spelen. Wanneer ze dat niet hadden gedaan, had ik niet kunnen gaan studeren.'

'Vertel ons eens wat meer over je familie?'

'Waarom is dat belangrijk?'

'Voor ons is het zeer belangrijk, Mitch,' zei Royce McKnight heel hartelijk.

Dat zeggen ze allemaal, dacht McDeere. 'Goed. Mijn vader is in een kolenmijn om het leven gekomen toen ik zeven was. Mijn moeder is hertrouwd en woont in Florida. Ik

had twee broers. Rusty is in Vietnam gesneuveld en mijn andere broer heet Ray McDeere.'

'Waar is hij?'

'Daar hebt u niets mee te maken!' Hij keek Royce McKnight nijdig aan en liet daardoor merken een zeer kwetsbare plek te hebben. Het dossier meldde merkwaardig genoeg niets over Ray.

'Mijn excuses,' zei de beherend vennoot zacht.

'Mitch, ons kantoor is in Memphis,' zei Lamar. 'Vind je dat bezwaarlijk?'

'Helemaal niet. Ik heb een hekel aan kou.'

'Ben je wel eens in Memphis geweest?'

'Nee.'

'We zullen je snel laten overkomen. Je zult het er heerlijk vinden.'

Mitchell knikte glimlachend en speelde het spel mee. Meenden die kerels het serieus? Hoe zou hij een klein kantoor in een kleine stad ook maar in overweging kunnen nemen wanneer Wall Street op hem wachtte?

'Hoe zijn je studieresultaten vergeleken met je jaargenoten?' vroeg Lambert.

'Ik hoor bij de beste vijf.' Niet bij de beste vijf procent, maar bij de beste vijf. Dat was voor allen voldoende. De beste vijf van driehonderd studenten. Hij had kunnen zeggen dat hij nummer drie was, iets onder nummer twee en binnen slagafstand van nummer een. Maar dat deed hij niet.

'Waarom heb je voor Harvard gekozen?'

'Harvard heeft mij uitgekozen. Ik had meerdere instituten op het oog en kon overal terecht. Harvard bood me meer financiële steun. Verder vond ik het de beste universiteit en dat vind ik nog steeds.'

'Je hebt het goed gedaan, Mitch,' zei Lambert, die het curriculum vitae bewonderde.

'Dank u. Ik heb hard gewerkt.'

'Je hebt uitstekende cijfers gehaald voor alle examens over effecten en belastingrecht.'

'Daar heb ik ook de meeste belangstelling voor.'

‘We hebben het door jou geschreven onderzoeksrapport bestudeerd. Heel indrukwekkend.’

‘Dank u. Ik doe graag onderzoek.’

Ze knikten en accepteerden de duidelijke leugen. Het hoorde bij het ritueel. Geen enkele student of jurist die bij zijn volle verstand was, genoot van onderzoek, maar toch beweerde iedere mogelijke vennoot dol op de bibliotheek te zijn.

‘Vertel ons eens wat over je vrouw,’ vroeg Royce McKnight bijna tam. Ze zetten zich schrap voor een volgende reprimande. Maar het was een terrein dat door geen enkel kantoor als taboe werd gemeden.

‘Ze heet Abby. Ze heeft voor onderwijzeres gestudeerd aan Western Kentucky. We zijn de ene week afgestudeerd en de volgende getrouwd. De laatste drie jaar geeft ze les aan een particuliere kleuterschool in de buurt van Boston College.’

‘Hoe stabiel...’

‘Heel stabiel. We kennen elkaar al vanaf de middelbare school.’

‘Wat was je in het football-team?’ vroeg Lamar, om een minder gevoelig gespreksonderwerp aan te snijden.

‘Quarterback. Bijna iedereen wilde me hebben, tot ik tijdens de laatste wedstrijd op de middelbare school mijn knie behoorlijk beschadigde. Toen verdwenen ze allemaal uit beeld, behalve Western Kentucky. Vier jaar lang heb ik af en toe gespeeld, maar mijn knie is nooit meer echt in orde gekomen.’

‘Hoe kon je football combineren met het halen van zulke hoge cijfers?’

‘Ik heb mijn studie altijd prioriteit gegeven.’

‘Ik neem niet aan dat Western Kentucky in academisch opzicht erg veel voorstelt,’ liet Lamar zich ontvallen en wenste meteen dat hij die woorden terug kon nemen. Lambert en McKnight fronsten hun wenkbrauwen. Er was een foute opmerking gemaakt.

‘Net zoiets als Kansas State,’ antwoordde Mitch. Ze leken te bevriezen, alle drie. Ze hielden hun adem in en staarden

elkaar een paar ogenblikken vol ongeloof aan. Die McDeere wist dat Lamar Quin aan Kansas State had gestudeerd. Hij had Lamar Quin nooit ontmoet en hij had er geen idee van kunnen hebben wie hier namens het kantoor het gesprek zouden voeren. Maar toch wist hij het. Hij had hen in *Martindale-Hubbel* opgezocht. Hij had de korte biografie van alle eenenveertig juristen van het kantoor gelezen en zich binnen een fractie van een seconde herinnerd dat Lamar Quin, slechts één van die eenenveertig, aan Kansas State had gestudeerd. Verdorie, dat maakte indruk.

‘Ik denk dat die opmerking misplaatst was,’ zei Lamar verontschuldigend.

‘Hindert niet.’

Oliver Lambert schraapte zijn keel en besloot weer persoonlijk te worden. ‘Mitch, ons kantoor keurt drinken en rokkenjagerij af. We zijn geen heilige boontjes, maar vinden het uitvoeren van ons vak het allerbelangrijkst. We houden ons koest en werken erg hard. En we verdienen scheppen geld.’

‘Met dat alles kan ik wel leven.’

‘We behouden ons het recht voor iedereen die hier werkt te laten controleren op het gebruik van drugs.’

‘Ik gebruik geen drugs.’

‘Goed. Wat is je godsdienst?’

‘Ik ben methodist.’

‘Prima. Je zult merken dat onze medewerkers in dat opzicht tot allerlei verschillende groeperingen behoren. We hebben er in feite niets mee te maken, maar willen het wel graag weten. We willen stabiele gezinnen. Gelukkige juristen zijn produktieve juristen. Daarom stellen we die vragen.’

Mitch knikte glimlachend. Hij had dit al eens eerder gehoord.

De drie keken naar elkaar en toen weer naar Mitch. Dat betekende dat ze nu het punt hadden bereikt waarop de gegadigde werd verondersteld een paar intelligente vragen te

stellen. Mitch ging ervoor zitten. Geld. Dat was de hamvraag, en bij elk sollicitatiegesprek zou dat als eerste moeten worden besproken. Hoeveel zou hij hier krijgen? Als het niet genoeg is, is het leuk kennis met jullie te hebben gemaakt. Als het salaris aantrekkelijk is, kunnen we praten over families en huwelijken en football en kerken. Maar net als de andere kantoren zouden ze om de hete brij heen draaien tot het duidelijk was dat er over alles was gesproken, behalve over geld. Dus vuur maar eens een ongevaarlijke vraag op hen af, dacht Mitchell.

‘Wat voor werk zal ik in eerste instantie moeten doen?’

Ze knikten en keurden die vraag goed. Lambert en McKnight keken naar Lamar. Deze vraag moest hij beantwoorden.

‘We hebben iets dat wel wat wegheeft van een stageperiode van twee jaar, hoewel we het niet zo noemen. We zullen je overal in het land naar symposia over belastingzaken sturen. Je hebt je opleiding nog lang niet achter de rug. De volgende winter zul je twee weken doorbrengen in Washington, bij het Belastinginstituut. We zijn heel trots op onze technische expertise en we worden allemaal voortdurend bijgeschoold. Als je je doctoraal belastingrecht wilt halen, zullen wij daarvoor betalen. Wat het uitoefenen van je vak betreft, zullen de eerste twee jaar niet zo erg opwindend zijn. Je zult heel wat onderzoek en ander vervelend werk moeten doen, maar er wel goed voor worden betaald.’

‘Hoeveel?’

Lamar keek naar Royce McKnight, die naar Mitch keek en zei: ‘We zullen het salaris en de emolumenten bespreken wanneer je naar Memphis komt.’

‘Ik wil een indicatie hebben, want anders kom ik misschien helemaal niet naar Memphis.’ Hij glimlachte, arrogant maar vriendelijk. Hij sprak als een man die al uit drie banen kon kiezen.

De vennoten glimlachten naar elkaar en Lambert nam als eerste het woord.

‘Goed. Een beginsalaris van tachtigduizend in het eerste jaar, plus bonussen. Vijfentachtig in het tweede, plus bonussen. Een hypotheek met een lage rente, zodat je een huis kunt kopen. Het lidmaatschap van twee country clubs, en een nieuwe BMW. Je mag de kleur natuurlijk zelf uitkiezen.’

Ze keken strak naar zijn lippen en wachtten tot er in zijn wangen rimpels verschenen en zijn tanden zichtbaar werden. Hij probeerde een glimlach te onderdrukken, maar dat lukte hem niet. Hij grinnikte.

‘Dat is ongelooflijk,’ mompelde hij. Tachtigduizend in Memphis stond gelijk met honderdtwintigduizend in New York. Had die man het over een BMW gehad? Op de teller van zijn Mazda stond al honderddertigduizend kilometer en die wagen was op dit moment moeilijk aan de praat te krijgen, omdat hij nog aan het sparen was voor een gereviseerde startmotor.

‘Met nog een paar extra emolumenten, die we graag met je zullen bespreken wanneer je in Memphis bent.’

Opeens brandde hij van verlangen Memphis te zien. Lag het niet aan de rivier?

De glimlach verdween en hij had zichzelf weer onder controle. Hij keek Oliver Lambert ernstig en indringend aan en zei, alsof hij geld, huis en BMW helemaal was vergeten: ‘Vertelt u me eens wat over uw kantoor.’

‘Eenenveertig juristen. Het afgelopen jaar hebben we per jurist meer verdiend dan elk kantoor van onze grootte of groter, inclusief alle echt grote kantoren in dit land. We nemen alleen rijke cliënten aan: grote bedrijven, banken en rijke mensen die ons een fiks honorarium betalen en nooit klagen. We hebben ons gespecialiseerd in internationale belastingzaken, wat opwindend en heel winstgevend is.’

‘Hoe lang duurt het voordat ik vennoot word?’

‘Gemiddeld tien jaar en dat zijn geen makkelijke jaren. Het is niet ongebruikelijk dat onze vennoten een half miljoen per jaar verdienen en de meesten gaan voor hun vijftigste rentenieren. Je zult ervoor moeten werken, tachtig uur per

week, maar het is de moeite waard wanneer je eenmaal vennoot bent geworden.'

Lamar boog zich naar voren. 'Je hoeft geen vennoot te zijn om een inkomen van zes cijfers te hebben. Ik werk nu zeven jaar op dit kantoor en ben vier jaar geleden al meer dan honderdduizend per jaar gaan verdienen.'

Mitch dacht daar even over na en berekende dat hij tegen zijn dertigste een eind boven de honderdduizend kon zitten, misschien wel tegen de tweehonderdduizend aan. Op zijn dertigste!

Ze sloegen hem nauwlettend gade en wisten precies wat hij aan het berekenen was.

'Wat doet een kantoor dat zich in internationaal belastingrecht heeft gespecialiseerd in Memphis?' vroeg hij.

Dat veroorzaakte geglimlach. Lambert zette zijn leesbril af en draaide die in het rond. 'Goede vraag. In 1944 heeft de heer Bendini het kantoor opgericht. Hij had als belastingdeskundige in Philadelphia gewerkt en in het zuiden wat rijke cliënten opgepikt. Toen is hij even losgeslagen en in Memphis terechtgekomen. Vijfentwintig jaar lang heeft hij alleen juristen in dienst genomen die zich in het belastingrecht hadden gespecialiseerd en het ging de firma voor de wind. Wij komen geen van allen uit Memphis, maar we zijn wel van die stad gaan houden. De heer Bendini is, tussen twee haakjes, in 1970 overleden.'

'Hoeveel vennoten heeft het kantoor?'

'Twintig actieve. We proberen vast te houden aan de vuistregel van één vennoot op één assistent. Dat is veel, maar ons staat het aan. Ook in dat opzicht zijn we anders.'

'Alle vennoten zijn op hun vijfenveertigste multimiljonair,' zei Royce McKnight.

'Alle vennoten?'

'Ja. Garanties kunnen we natuurlijk niet geven, maar wanneer je tien jaar lang hard werkt, vennoot wordt, nog eens tien jaar werkt en dan op je vijfenveertigste nog geen miljonair bent, zul je de eerste in twintig jaar zijn.'

'Dat is een indrukwekkend statistisch gegeven.'

‘Het is een indrukwekkend kantoor, Mitch,’ zei Oliver Lambert, ‘en we zijn er heel trots op. We vormen een hechte broederschap. Wij kennen de moordende concurrentie niet waarom de grote kantoren berucht zijn. We zijn zeer voorzichtig met wie we in dienst nemen en we mikken erop mensen zo snel mogelijk vennoot te maken. Om dat te bereiken, investeren we zeer veel tijd en energie in onszelf, en dan vooral in de nieuwe mensen. Het komt slechts heel zelden voor dat een jurist ons kantoor verlaat. Dat is eenvoudigweg ongehoord. We zijn bereid alles op alles te zetten om een carrière op het juiste spoor te houden. We willen dat onze mensen gelukkig zijn. We menen dat dit de meest winstgevende manier van opereren is.’

‘Ik heb nog een ander indrukwekkend statistisch gegeven,’ zei McKnight. ‘Op kantoren die even groot of groter zijn dan wij, is het afgelopen jaar achtentwintig procent van de assistenten vertrokken. Bij Bendini, Lambert & Locke was dat nul procent, evenals het jaar daarvoor. Het is lang geleden dat een jurist ons kantoor heeft verruild voor een ander.’

Ze namen hem aandachtig op, om er zeker van te zijn dat dit alles goed tot hem doordrong. Elke voorwaarde van de arbeidsovereenkomst was belangrijk, maar het allerbelangrijkste was of een kandidaat bereid was te aanvaarden dat hij permanent aan het kantoor verbonden zou blijven. Ze hadden alles zo goed mogelijk uitgelegd, voor dit moment. Nadere uitleg zou later volgen.

Natuurlijk wisten ze veel meer. Bijvoorbeeld dat zijn moeder in een goedkoop caravanpark in Panama City Beach woonde en was hertrouwd met een gepensioneerde vrachtwagenchauffeur met een ernstig drankprobleem. Dat zij na de explosie in de mijn 41.000 dollar had ontvangen en het merendeel ervan erdoorheen had gejaagd. Dat ze gek was geworden nadat haar oudste zoon in Vietnam was sneuvelde. Dat Mitch was verwaarloosd, dat hij in armoede was grootgebracht door zijn broer Ray (die ze niet konden vinden) en enige meelevende familieleden. Hij moest die

armoede afschuwelijk hebben gevonden, en ze namen terecht aan dat die bij hem het intense verlangen had gewekt een succes van zijn leven te maken. Hij had dertig uur per week gewerkt in een dag en nacht geopende tent waar je kant-en-klare maaltijden kon afhalen, maar daarnaast had hij in een football-team gespeeld en ook nog eens uitstekende cijfers behaald. Ze wisten dat hij zelden sliep. Ze wisten dat hij naar geld dorstte. Hij was hun man. ‘Wil je ons eens komen opzoeken?’ vroeg Oliver Lambert. ‘Wanneer?’ vroeg Mitchell en droomde over een zwarte 318i met een schuifdak.

De stokoude Mazda met drie wioldoppen en een gebarsten voorruit hing in de goot, met zijn voorwielen naar de stoep gedraaid, om te voorkomen dat hij de heuvel af zou zakken. Abby pakte de deurkruk aan de binnenkant vast, trok er twee keer aan en kon toen het portier openmaken. Daarna pakte ze het contactsleuteltje, drukte de koppeling in en draaide aan het stuur. Langzaam begon de Mazda te rollen. Terwijl hij vaart maakte, hield ze haar adem in liet de koppeling opkomen. Ze hoorde hoe de motor begon te janken.

Nu er drie banen waren aangeboden, zouden ze over vier maanden een nieuwe auto kunnen kopen. Dat kon ze nog wel volhouden. Drie jaar lang hadden ze in armoede geleefd in een twee kamers tellend studentenappartement op een campus vol Porsches en kleine Mercedesen. Het merendeel van die tijd hadden ze in dat snobistische bastion aan de oostkust de denigrerende opmerkingen van jaargenoten genegeerd. Zij waren de hillbillies uit Kentucky en hadden heel weinig vrienden. Maar ze hadden het volgehouden en het er op hun eentje helemaal niet slecht van afgebracht.

Ze gaf de voorkeur aan Chicago boven New York, zelfs voor een lager salaris, omdat het verder van Boston vandaan was, en dichterbij Kentucky. Maar Mitch had zich nog niet willen binden. Op de voor hem zo typerende ma-

nier was hij alles zorgvuldig aan het afwegen, zonder er veel over te praten. Zij was niet met hem mee geweest naar New York en Chicago, en nu was ze het raden beu. Ze wilde een antwoord op haar vragen hebben.

Op de heuvel zette ze haar auto zo dicht mogelijk bij het appartement neer, ondanks een parkeerverbod, en liep twee straten verder. Zij bewoonden een van de dertig appartementen in een twee verdiepingen tellend, rechthoekig gebouw dat was opgetrokken uit rode baksteen. Toen Abby voor de deur stond, zocht ze in haar tas naar haar sleutels. Opeens werd de deur opengetrokken. Hij pakte haar vast, trok haar het kleine appartement in, smet haar op de bank en ging met zijn lippen in de aanval op haar nek. Ze schreeuwde en giechelde, terwijl armen en benen in het rond maaiden. Ze kusten elkaar, een van die lange, natte tien minuten durende omhelzingen die gepaard gingen met getast en gekreun. Omhelzingen waar ze als tieners van hadden genoten, toen kussen leuk, mysterieus en het einde was.

‘Mijn hemel,’ zei ze toen ze elkaar loslieten. ‘Ter ere van wat was dat?’

‘Ruik jij iets?’ vroeg Mitch.

Ze snoof. ‘Ja. Wat is het?’

‘Chinees eten, van de Wong Boys.’

‘Lekker, maar ter ere van wat?’

‘Plus een dure fles Chablis.’

‘Mitch, wat heb je gedaan?’

‘Kom maar eens mee.’ Op de kleine, geverfde keukentafel stonden een grote fles wijn en een zak met Chinees eten, te midden van aantekenboeken en dossiers. Die laatste schoven ze opzij en pakten de zak uit. Mitch ontkurkte de fles en schonk de wijn in twee plastic bekertjes.

‘Ik heb vandaag een geweldig sollicitatiegesprek gevoerd,’ zei hij.

‘Met wie?’

‘Kun je je dat kantoor uit Memphis nog herinneren, dat me vorige maand een brief had geschreven?’

‘Ja. Je was er niet bijzonder van onder de indruk.’

‘Nu ben ik wel behoorlijk onder de indruk. Ze hebben allemaal belastingzaken en het salaris is goed.’

‘Hoe goed?’

Mitch hevelde de chow mein plechtig uit de bak op hun borden over en scheurde toen de kleine pakjes sojasaus open. Ze wachtte op een antwoord. Hij maakte nog een bak open en begon het eigerecht te verdelen. Toen nam hij een slokje wijn en smakte met zijn lippen.

‘Hoeveel?’ vroeg ze.

‘Meer dan Chicago, en meer dan Wall Street.’

Ze nam een grote slok en keek hem achterdochtig aan. Haar bruine ogen werden kleiner en glansden. Haar wenkbrauwen zakten iets en er verschenen rimpels in haar voorhoofd. Ze wachtte.

‘Hoeveel?’

‘Tachtigduizend in het eerste jaar, plus bonussen. Vijfentachtig in het tweede jaar, plus bonussen.’ Hij zei het nonchalant, terwijl hij de stukjes selderij in de chow mein bestudeerde.

‘Tachtigduizend,’ herhaalde ze.

‘Tachtigduizend, schat. Tachtigduizend dollar in Memphis, Tennessee, is ongeveer hetzelfde als honderdtwintigduizend dollar in New York.’

‘Wie wil er nu naar New York?’ vroeg ze.

‘Plus een hypotheek met lage rente.’

Dat woord – hypotheek – was in het appartement al in lange tijd niet meer uitgesproken. Op dat moment kon ze zich zelfs niet herinneren wanneer er voor het laatst over een eigen huis of iets dat daarmee te maken had, was gesproken. Maanden lang hadden ze aanvaard dat ze iets zouden huren tot een ver, onvoorstelbaar moment in de toekomst waarop ze rijk zouden zijn en dan een hoge hypotheek konden krijgen.

Ze zette haar wijnglas op de tafel neer en zei: ‘Ik geloof niet dat ik je goed heb verstaan.’

‘Een hypotheek met een lage rente. Het kantoor kan ons

genoeg geven om een huis te kopen. Die kerels vinden het heel belangrijk dat hun werknemers een welvarende indruk maken, dus lenen ze ons het geld tegen een zeer lage rente.’ ‘Je bedoelt een echt huis, met gras en struiken eromheen?’ ‘Ja. Niet het een of andere veel te dure appartement in Manhattan, maar een huis met drie slaapkamers in een van de voorsteden, voorzien van een oprijlaan en een garage voor twee auto’s, waar we de BMW in kunnen zetten.’ Ze reageerde ietwat vertraagd, maar zei toen: ‘BMW? Van wie?’

‘Van ons, schat. Onze BMW. Het kantoor least een nieuwe en daar krijgen wij dan de sleuteltjes van. Dat is een soort bonus voor het eerste jaar, met een prijskaartje eraan van zo’n vijfduizend dollar, schat ik. Natuurlijk mogen we de kleur zelf uitzoeken. Ik denk dat ik zwart wel leuk zou vinden. Wat denk jij?’

Langzaam schudde ze haar hoofd. ‘Geen restjes, tweedehands spullen en zo meer...’

Mitch glimlachte haar toe. Ze was aan het dromen, zag hij. Waarschijnlijk over meubels, behang en misschien binnen niet al te lange tijd een zwembad. En baby’s, met donkere ogen en lichtbruin haar.

‘Er zijn nog andere emolumenten, waarover in een later stadium zal worden gesproken.’

‘Mitch, ik begrijp het niet. Waarom zijn ze zo vrijgevig?’

‘Die vraag heb ik ook gesteld. Ze zijn heel selectief en gaan er prat op zulke hoge salarissen te bieden. Ze zoeken de besten en vinden het niet erg daar veel voor te moeten betalen. Bij hen gaat nooit iemand weg. Verder denk ik dat ze ook wel wat extra moeten bieden om topmensen naar Memphis te lokken.’

‘Het zou dichterbij huis zijn,’ zei ze, zonder hem aan te kijken.

‘Ik heb geen ouderlijk huis. Het betekent dat we dichterbij jouw ouders in de buurt zouden zitten en dat baart me zorgen.’

Die opmerking ontweek ze, zoals dat gebeurde met de

meeste aanmerkingen op haar familie. ‘Jij zou dichter bij Ray zijn.’

Hij knikte en stelde zich voor dat haar ouders voor het eerst bij hen op bezoek kwamen. Dat zoete moment wanneer ze in hun oude Cadillac de oprijlaan op zouden rijden, om geschokt naar het nieuwe Frans-koloniale huis te starren, en de twee nieuwe auto’s in de garage. Ze zouden groen worden van jaloezie en zich afvragen hoe de arme jongen zonder familie en status zich dat op zijn vijfentwintigste jaar, direct na zijn studie, kon veroorloven. Ze zouden zich dwingen tot een pijnlijk glimlachje en zeggen hoe leuk alles was. Daarna zou het niet lang duren voordat de heer Sutherland zich niet meer kon beheersen en vroeg hoeveel het huis had gekost. Dan zou Mitch hem zeggen dat hij zich met zijn eigen zaken moest bemoeien en daar zou die oude man gek van worden. Ze zouden na een kort bezoekje vertrekken en terugkeren naar Kentucky, waar alle vrienden te horen zouden krijgen hoe goed het de dochter en schoonzoon in Memphis verging. Abby zou het jammer vinden dat ze niet goed met elkaar overweg konden, maar ze zou er niet veel over zeggen. Van het begin af aan hadden ze hem als een melaatse behandeld. Ze hadden hem hun dochter zo onwaardig gevonden, dat ze de korte huwelijksplechtigheid hadden geboycot.

‘Ben jij wel eens in Memphis geweest?’ vroeg hij.

‘Eén keer, toen ik nog een klein meisje was. In verband met de een of andere kerkelijke conventie. Het enige dat ik me kan herinneren, is de rivier.’

‘Ze willen dat we er eens een kijkje komen nemen.’

‘We? Bedoel je dat ik ook voor een bezoekje ben uitgenodigd?’

‘Ja. Ze stonden erop dat je mee zou komen.’

‘Wanneer?’

‘Over een paar weken. Donderdagmiddag worden we erheen gevlogen, en dan zullen we er een lang weekend doorbrengen.’

‘Dat kantoor staat me nu al aan.’